

DIZAJNÉRI

Dizajn je disciplína, ktorá nepozná pevné hranice. Pohybuje sa na pomedzí umenia, technológií a spoločenských výziev, pričom neustále reflektuje meniace sa potreby doby. Výstava dizajnových produktov pedagógov Katedry dizajnu Fakulty umení TUKE predstavuje prierez súčasnými prístupmi a konceptmi, ktoré formujú vzdelávací a tvorivý proces na tejto katedre. Pedagógovia, ktorí sú zároveň aktívnymi dizajnérmi, tu prezentujú výsledky svojho autorského výskumu a praxe v štyroch hlavných oblastiach – **Industrial, Inovácia, Priestor a Vizuálna komunikácia.**

Dizajn ako inovácia a vízia budúcnosti

V ateliéri dizajnu **Industrial** sa dizajnárska tvorba sústreďuje na navrhovanie priemyselných produktov, ktoré kombinujú estetiku, funkčnosť a technologický pokrok. Ide o návrhy strojov, zariadení a každodenných predmetov s dôrazom na nadčasovosť a ergonómiu. Zároveň sa dôraz kladie na experimentovanie s novými materiálmi a výrobnými procesmi, čím sa posúvajú hranice priemyselného dizajnu.

Ateliér dizajnu **Inovácia** sa zameriava na dizajn ako proces objavovania a experimentovania. Pod pedagogickým vedením tu vznikajú produkty, ktoré prekračujú tradičné vnímanie formy a funkcie. Tvorba je založená na dizajnérskom výskume, ktorý skúma vzťah medzi materiálmi, technológiami a používateľskou skúsenosťou. Inovácia nie je vnímaná len ako estetická zmena, ale ako hlboké prehodnotenie spôsobu, akým dizajn reaguje na potreby súčasného človeka.

Priestor a vizuálna komunikácia – formovanie identity a zážitku

Dizajn je tiež o vytváraní atmosféry a priestoru. V ateliéri dizajnu **Priestor** sa dizajnová tvorba sústreďuje na vnútorné a vonkajšie prostredie, pričom sa zaoberá nielen architektonickými prvkami, ale aj psychológiou vnímania. Skúma vzťah medzi objektmi a používateľmi, ako aj spôsoby, akými môže dizajn ovplyvňovať náš každodenný život. Návrhy vytvárajú harmóniu medzi materiálmi, farbami, osvetlením a funkčnosťou.

Vizuálna komunikácia je dnes kľúčovým prvkom dizajnu, pretože sa podieľa na formovaní identity značiek, miest, ale aj jednotlivcov. Ateliér dizajnu **Vizuálna komunikácia** sa zaoberá grafickým dizajnom v širokom spektre – od tvorby vizuálnych identít a kampaní cez typografiu či ilustrácie až po plagátovú tvorbu a experimentálne grafické formy. V dielach je prítomné prepojenie historických odkazov s modernými trendmi, pričom tvorcovia hľadajú nové spôsoby, akými vizuálne informácie ovplyvňujú naše vnímanie a rozhodovanie.

Výstava „Dizajnéri“ prezentuje diela etablovaných dizajnérov a dizajnérok, ako sú Tibor Uhrín, Marian Oslislo, Andrej Haščák, Samuel Čarnoký, Pavol Capik, Mária Bujňáková a ďalší, ktorých spája pedagogické pôsobenie na Katedre dizajnu Fakulty umení TUKE. Vystavené exponáty prezentujú široké spektrum dizajnových prístupov od art dizajnu až po priemyselne vyrábané produkty. Ide o diela priestorového a grafického dizajnu, ktoré reagujú na aktuálne témy rezonujúce v spoločnosti.

Na výstave sú zastúpení dizajnéri, ktorých diela sú zamerané na priemyselný dizajn od konceptu až po samotnú realizáciu. Návštevníci sa môžu oboznámiť s návrhmi i realizáciami prístrojov a zariadení (napr. [Peter Wohlfahrt](#) – kabína portálového žeriavu, dizajn lisu a stoličiek, [Eduard Weiss](#) – dizajn nízkozdvížného vozíka, peletková pec), prezentačnými zobrazovacími technikami v dizajne (Eduard Weiss) či konceptuálnymi vizionárskymi projektmi s presahmi do budúcnosti ([Peter Kopkáš](#) – MEH, Skyflower). [Rastislav Jurčík](#) v dizajne pracuje s novými technológiami, ktoré sa postupne dostávajú aj do automobilového priemyslu, [Dušan Šuch](#) sa zameriava na riešenie každodenných potrieb v domácom, pracovnom a verejnom prostredí, ako aj na oblasť virtuálneho dizajnu, digitálneho modelovania a virtuálnej reality.

Výstava ďalej prezentuje diela dizajnérov, ktorí sa zameriavajú najmä na produktový dizajn. [Tibor Uhrín](#) sa špecializuje na nábytok, interiérové doplnky, drevené hračky a experimentálne drevené misy, [Pavol Capik](#) a [Patrik Knoblich](#) sa venujú prepájaniu dizajnu, remesla a nových technológií s dôrazom na udržateľnosť, precízne spracovanie a eleganciu výsledného objektu. Naratívny dizajn a symbolizmus je charakteristický pre dizajnovú tvorbu [Márie Bujňakovej](#), [Štefánia Suchodolská](#) vytvára originálne a atraktívne série nábytkových setov. [Michaela Bujňáková](#) sa vo svojej tvorbe zameriava na série nábytkov, ktoré sú inšpirované izbovými kvetmi či tradíciou vyšívania, venuje sa aj priestorovému dizajnu.

Okrem priemyselného, priestorového a produktového dizajnu výstava ďalej prezentuje diela, ktoré spadajú do oblasti vizuálnej komunikácie a zahŕňajú plagátovú tvorbu, dizajn písma, kaligrafiu a multimediálne predstavenia, knižný dizajn či fotografickú tvorbu. Plagátový dizajn je charakteristický najmä pre tvorbu [Andreja Haščáka](#), nachádzame ho tiež v tvorbe [Mariana Oslisla](#), ktorý sa zároveň zameriava na multimediálnu tvorbu. [Samuel Čarnoký](#) sa vo svojej tvorivej praxi venuje nielen dizajnu písma, ale aj knižnému dizajnu, čo dokladuje niekoľko vystavených publikácií, na ktorých participoval. Téma inkluzívneho dizajnu je príznačná pre tvorbu [Evy Jenčurákovvej](#), ktorá sa zároveň venuje aj dizajnu plagátov. Kolektív vystavujúcich dizajnérov uzatvára [Martin Vysoký](#), ktorý sa venuje reklamnej, reportážnej a produktovej fotografii.

Dialóg medzi praxou a vzdelávaním

Táto výstava je viac než len prezentáciou unikátnych dizajnových objektov. Je svedectvom o dynamike, ktorá sa odohráva v pedagogickom procese na Katedre dizajnu Fakulty umení TUKE. Pedagógovia sú nielen sprostredkovateľmi vedomostí, ale aj aktívnymi tvorcami, ktorí neustále redefinujú vlastné disciplíny. Ich práce ukazujú, že dizajn je živý organizmus, ktorý sa vyvíja v súlade s technologickými, ekologickými a sociálnymi zmenami.

Výstava ponúka pohľad na rôzne prístupy, ktoré sú na katedre zastúpené (3D vizualizácie, grafický dizajn, produktový dizajn, dizajn písma, konceptuálny dizajn, inovativnosť versus tradičné remeslá a pod.), a umožňuje návštevníkom nahliadnuť do procesu tvorby, v ktorom sa spájajú skúsenosti, experimentovanie a vízia budúcnosti. Ide o priestor na dialóg – nielen medzi pedagógmi a študentmi, ale aj medzi dizajnom a spoločnosťou, pre ktorú je určený.

Andrej Haščák a Eva Jenčuráková,
kurátori výstavy